

Dr. Dolf te Velde, Theologische Universiteit Kampen / Evangelische Theologische Faculteit Leuven

0. Inleiding

Liefde – lijden: vanzelfsprekend?

Vragen: - liefde = kwetsbaar?
 - spanning tussen liefde en toorn?
 - kan God lijden?

Theopaschitisme: opvatting dat het lijden ook bij God hoort.

- Wie lijdt er dan? De mensgeworden Zoon, of Gods eigen wezen?
- Hoe lijdt God? Beheerst door zijn eigen wil, of totaal?

1. Bijbelse gegevens

1 Johannes 4:10: “Het wezenlijke van de liefde is niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat hij ons heeft liefgehad en zijn Zoon heeft gezonden om verzoening te brengen voor onze zonden.”

Romeinen 5:8: “God bewees ons zijn liefde doordat Christus voor ons gestorven toen wij nog zondaren waren.”

Efeziërs 5:2: “Ga de weg van de liefde, zoals Christus, die ons heeft liefgehad en zich voor ons gegeven heeft als offer”.

2 Korintiërs 5:18-19: “Dit alles is het werk van God. Hij heeft ons door Christus met zich verzoend en ons de verkondiging daarover toevertrouwd. Het is God die door Christus de wereld met zich heeft verzoend: Hij heeft de wereld haar overtredingen niet aangerekend.”

Liefde niet zozeer emotie, maar handelen van God: zijn Zoon gezonden tot verzoening en redding.

Gericht op wegdoen van onze zonde.

Geen scheiding tussen Vader, Zoon en Geest.

2. Eigentijdse voorstellen

a. Jürgen Moltmann (* 1926): ‘De gekruisigde God’ (*Der gekreuzigte Gott*, 1972)

Gods Drie-eenheid als ‘samenspel’ van liefde en vrijheid.

Afscheid van traditionele leer van *impassibilitas*: alleen de ‘gepassioneerde’, lijdende God is de ware God. Liefde maakt God kwetsbaar.

Jezus aan het kruis: de Zoon door de Vader ‘overgegeven’ en ‘verlaten’, tegelijk geeft de Zoon zichzelf over. Wederzijdse verlatenheid en toch daarin elkaar vasthouden.

b. Reinier Sonneveld (* 1978): *Het vergeten evangelie*, 2018.

In lijn met o.a. Pierre Abélard (1079 – 1142, *Sic et Non*), Faustus Socinus (1539 – 1604, *De Jesu Christo Servatore*), Herman Wiersinga (* 1927, *De verzoening in de theologische discussie*).

“Jezus maakte God niet vergevingsgezinder, maar liet zien hoe vergevingsgezind hij al is. (...) Jezus laat door zijn vergevingsgezinde houding bij zijn marteldood en na zijn opstanding zien wie God werkelijk is en hoeveel geduld God met ons heeft.” (*Het vergeten evangelie*, 220, 222)
Hoe overwint Gods liefde het kwaad?
Beamens – verhogen – verwelkomen – genezen – ontmaskeren – absorberen – uitputten.
Door het kruis worden wij uitgenodigd om daarin mee te gaan.

3. Eigen visie

Liefde van God: voorbij tegenstelling van ‘onbewogen’ en ‘sentimenteel’. Uit eigen goedheid kiest God ons om in zijn liefde te delen. Daar geeft Hij alles voor: zijn eigen Zoon. Liefde in actie: de wereld met zich verzoend.

Goddelijk lijden?

Niet de menselijke natuur lijdt, maar de Persoon van de mensgeworden Zoon (“zelfs toen Hij in het graf lag”, NGB art. 19).

“Eén uit de heilige Drie-eenheid heeft geleden in het vlees” (5e Oecumenisch Concilie, Constantinopel 553).

Lijden niet uit zwakte, maar gedragen door almacht en gedreven door liefde.

Drie-eenheid als geheim: het ene werk van Vader, Zoon en Geest in onze verlossing.

Niet tegen elkaar uitspelen, geen scheiding van Vader en Zoon aan het kruis, geen *Umstimmung*.

“Deze dood [van Christus] is zo krachtig en waardevol, omdat de Persoon die hem ondergaan heeft, niet alleen een echt en volkomen heilig mens is, maar ook de eniggeboren Zoon van God, die met de Vader en de Heilige Geest eeuwig en oneindig God is.” (Dordtse Leerregels II,4)

Van verwondering tot aanbidding: “Aan hem die ons liefheeft en ons van onze zonden heeft bevrijd door zijn bloed, die een koninkrijk uit ons gevormd heeft en ons heeft gemaakt tot priesters voor God, zijn Vader – aan hem komt de eer toe en de macht, tot in eeuwigheid. Amen.” (Openbaring 1:5-6)